

Vybrané kapitoly ze sociologie I.

PhDr. Hana Pazlarová, Ph.D

-
- ▶ Co je sociologie?
  - ▶ Co bych se chtěl/a dozvědět?

Obsah kurzu

- ▶ Sociologie jako vědní disciplína
- ▶ Kultura a společnost
- ▶ Stratifikace a struktura společnosti
- ▶ Sociální mobilita – chudoba, nerovnost
- ▶ Sociální interakce
- ▶ Socializace
- ▶ Rodina očima sociologie
- ▶ Etnicita – předsudky diskriminace
- ▶ Migrace – příčiny, formy
- ▶ Urbanizace

-
- ▶ Práce a její proměny
  - ▶ Vzdělání

Podmínky atestace

- ▶ Písemný test

Doporučená literatura

- ▶ Giddens, A. *Sociologie.*
- ▶ Keller, J. *Úvod do sociologie.*
- ▶ Berger, P.L. *Pozvání do sociologie*
- ▶ Jandourek, J. *Průvodce sociologií*
- ▶ *A další...*

Co je sociologie?

- ▶ Společensko-vědní disciplína zabývající se studiem sociálního života, skupin a společností. Vysvětluje společenské jevy ze sociálních příčin.
- ▶ Snaha porozumět vlastní společnosti (vs. kulturní antropologie)
- ▶ Široký záběr
- ▶ Rozmanité metody

Sociologické myšlení

- ▶ Představivost
- ▶ Sociologická imaginace – odstup od vlastní zkušenosti a prožitku
- ▶ Zamýšlené a nezamýšlené důsledky

- ▶ Co znamená pití kávy?

▶ K čemu nám může být sociologie?

K čemu nám může být sg.?

- ▶ Poznání kulturních rozdílů - nové perspektivy, odstraňování předsudků
- ▶ Hodnocení úspěšnosti praktických přístupů - sg.výzkum
- ▶ Sebepoznání – čím více lidé vědí o fungování společnosti, tím lépe jí mohou ovlivňovat

Trocha historie nikoho nezabije 😊

- ▶ Zájem o dění ve společnosti odedávna
- ▶ Systematické zkoumání od 19.st.

- ▶ Proč?

-
- ▶ Sg. V kontextu převratných společenských změn – francouzská revoluce, průmyslová revoluce, rozvoj věd
  - ▶ Věda se nažila nahradit náboženství

August Comte

- ▶ Vynalezl pojem „sociologie“ (nejdříve sociální fyzika)
- ▶ Zkoumání společnosti na vědeckých základech
- ▶ Sociologii vnímal jako exaktní vědu podobnou fyzice, chemii apod.
- ▶ Navrhl plány na změnu společnosti na základě vědeckého zkoumání

Émile Durkheim

- ▶ Vycházel z Comta, ale kritizoval jeho myšlenky jako „spekulativní a vágní“
- ▶ Zdůrazňoval zkoumání „sociálních faktů“ jako objektivních věcí
- ▶ Zabýval se změnami ve společnosti a procesem dělby práce.
- ▶ Upozornil, že převratné změny ve společnosti vyvolávají sociální problémy
- ▶ Anomie – pocit nezařazenosti, bezradnosti, následek moderní společnosti

Sebevraždy - 1897

- ▶ Analýza sebevražedného chování
- ▶ Osobní čin x značný společenský vliv
- ▶ Durkheim prokázal vnější vlivy – statistické pravidelnosti
- ▶ Klasické sg.dílo

Karel Marx

- ▶ Materialistické pojetí - hlavním hybatelem změn jsou materiální podmínky a konflikty mezi třídami
- ▶ Kapitalismus jako třídní společnost měl být nahrazen společností, kde zanikne nerovnost mezi lidmi.

Max Weber

- ▶ Snaha o porozumění sociálním změnám
- ▶ Kritik Marxe – třídní konflikt nehraje zásadní roli
- ▶ Důraz na myšlenky a hodnoty jako hybatele změn ve společnosti
- ▶ Věda a byrokracie má vliv na charakter společnosti
- ▶ Racionalizace – snaha o co nejefektivnější organizaci sociálního a ekonomického života

